

w sprawie oceny programowej na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze prowadzonym na Uniwersytecie w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej, na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze prowadzonym na Uniwersytecie w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie w Białymstoku umożliwia studentom kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione, co uzasadnia wydanie oceny pozytywnej.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze w uczelni wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2026/2027.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu w Białymstoku.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu

1.03.2021

Krzysztof Diks

Opinia II zespołu nauk społecznych

**prowadzącego działalność w zakresie
dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia
społeczno-ekonomiczna i gospodarka
przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości
w sprawie oceny programowej**

Nazwa kierunku studiów: międzynarodowe stosunki gospodarcze

Poziom studiów: studia pierwszego i drugiego stopnia

Profil studiów: ogólnoakademicki

Formy studiów: stacjonarne

**Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet
w Białymstoku**

Data przeprowadzenia wizytacji: 16-17.11.2020

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń).....	10
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej	10
5. Rekomendacja przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia wraz z określeniem kategorii i uzasadnieniem (jeśli dotyczy).....	10

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodniczący: dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA

członkowie:

1. Dr hab. Barbara Pogonowska – ekspert PKA
2. Dr hab. Robert Kowalak – ekspert PKA
3. Bogdan Matyja – ekspert ds. studenckich
4. Tomasz Mrozek - ekspert ds. pracodawców
5. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego

oraz odpowiedzi Uczelni przedstawionej w piśmie z dnia 05 stycznia 2021 r.

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli ²
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	częściowo spełnione	spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	spełnione	spełnione
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	spełnione	spełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	spełnione	spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	spełnione	spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	spełnione	spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	spełnione	spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	spełnione	spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	spełnione	spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	spełnione	spełnione

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. **Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)**

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

W raporcie z wizytacji, który został przekazany Uczelni przedstawiono następujące uzasadnienie:

() Przypisanie efektów uczenia się kierunku do kilku dyscyplin pomocniczych jest zasadne w przypadku studiów interdyscyplinarnych. Realizacja efektów uczenia się przez określone treści przedmiotowe należące do obszaru *nauk prawnych, filologii, nauk socjologicznych czy technologii informacyjnych* nie stanowi podstawy do uznania tych dyscyplin jako pomocniczych. Stosowanie zmienionej symboliki efektów kierunkowych w sylabusach przedmiotów na II stopniu studiów wprowadza w błąd studentów oraz kandydatów na studia. Część opisu przedstawionych efektów uczenia się na studiach I stopnia nie spełnia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W opisie kierunkowych efektów wykorzystywane są następujące sformułowania: *ma podstawową wiedzę (...)* (KP6_WG1, KP6_WG3, KP6_WK1). Efekt P6S_KR (Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu): *jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu*, został ograniczony w opisie efektu kierunkowego KP6_KR2 do: *potrafi pracować w grupie, przyjmując różne role*. Część opisu przedstawionych efektów uczenia się na studiach II stopnia nie spełnia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji: (P7S_WG *zna i rozumie - w pogłębionym stopniu – fakty, teorie, metody (...)*). W opisie kierunkowych efektów znajdują się następujące sformułowania: *ma rozszerzoną wiedzę (...)* (KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WK1). Należy podkreślić, że w Raporcie samooceny (s. 14), stwierdza się, że w opisie efektu KP7_WG2 podano następujące sformułowania: *student posiada pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur (...)*. W omawianym przykładzie opisu efektów uczenia się zachodzi niezgodność. W opisie efektu uczenia się (studia II stopnia) w zakresie umiejętności posługiwania się językiem: KP7_UK1 - *posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych z obszaru międzynarodowych stosunków gospodarczych, w tym posługując się językiem obcym na poziomie B2+, nie uwzględnia się wskazanej w PRK umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią (P7S_UK)*. Na studiach II stopnia nie uwzględnia się również zawartego w efekcie P7S_KR aspektu kompetencji społecznych (*Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu*) tj. *odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, - podtrzymywania etosu zawodu, - przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad*. Opis efektu najbliższy wymaganiom PRK to efekt KP7_K01 – *prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu*. W opisie efektów (studia II stopnia) w zakresie kompetencji społecznych, sformułowanie zgodne z wymaganiami PRK to: *jest gotów do (...)* - nie zaś - *potrafi (...)* (m.in. KP6_KR1; KP7_KR3), *jest przygotowany do (...)*.

W związku z powyższym zalecono:

- 1) dostosować opis kierunkowych efektów uczenia się do wytycznych zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji;

- 2) skorygować przypisanie kierunkowych efektów uczenia się do dyscyplin naukowych;
- 3) dokonać korekty symboliki efektów kierunkowych stosowanej w sylabusach na studiach II stopnia.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 1 i przedstawiła stosowne dokumenty.

- 1) Dokonano zmian w opisie kierunkowych efektów uczenia się, w celu spełnienia wymagań zawartych w Rozporządzeniu (Załącznik 1. program studiów pierwszego stopnia, Załącznik 2. Program studiów drugiego stopnia, Załącznik 3. Sylabusy pierwszy stopień MSG, Załącznik 4. Sylabusy drugi stopień MSG, Załącznik 5. Uchwała Nr 30/RW/II/21 Rady Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 04.01.2021).
- 2) Dokonano zmian w przypisaniu kierunkowych efektów uczenia się realizowanych na kierunku MSG (Załącznik 1. Program studiów pierwszego stopnia, Załącznik 2. Program studiów drugiego stopnia).
- 3) Dokonano korekty symboliki efektów kierunkowych w sylabusach na studiach drugiego stopnia w celu wyeliminowania rozbieżności w jej zapisie (Załącznik 4. Sylabusy drugi stopień MSG).

Ze względu na znaczny zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 1, a także udokumentowanie tych działań, istnieją podstawy do podniesienia oceny kryterium 1 z częściowo spełnione na spełnione.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą ECTS, liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, udział zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową oraz inne wymagane wskaźniki, w tym procentowy udział zajęć do wyboru i zajęć językowych są poprawnie oszacowane i gwarantują osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się. Plan studiów I stopnia obejmuje kształcenie w zakresie dwóch obowiązkowych języków obcych, w tym angielskiego oraz (do wyboru) języka niemieckiego albo rosyjskiego. W ramach studiów II stopnia jest obowiązkowe kształcenie w zakresie języka angielskiego. Metody kształcenia są różnorodne i specyficzne, niektóre bardzo nowatorskie (multimedialne quizy, filmy edukacyjne). Wprawdzie studenci są, ze względu na pracę zawodową, zainteresowani kumulacją zajęć w danym dniu, to jednak proces osiągania efektów uczenia się ulega pogorszeniu. Częste przykłady tak znacznej kumulacji zajęć oraz ich planowanie w godzinach wieczornych wpływa niekorzystnie na osiąganie efektów uczenia się we wszystkich obszarach tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ogólne zasady uzyskiwania efektów uczenia się określa Regulamin Studiów uchwalony uchwałą Senatu. Efekty uczenia się dla danych zajęć zostały przedstawione w sylabusach. Sylabusy zawierają metodologię oceniania oraz warunki zaliczenia przedmiotu.

Koordynator praktyk dokonuje wybiórczo sprawdzenia miejsca odbywania praktyk pod względem zgodności wykonywanych zadań przez studentów z zakresem praktyk. Dokonywanie sprawdzenia firm nie jest jednak dokumentowane, przez co utrudniona jest możliwość ich zweryfikowania.

Pomimo profilu ogólnoakademickiego, należy stwierdzić duży nacisk na praktyczne przygotowanie zawodowe odbywające się w warunkach, które można uznać za właściwe

dla zakresu działalności zawodowej oraz umożliwiające nabycie umiejętności praktycznych, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy.

Pracodawcy wskazują na bardzo dobre merytoryczne przygotowanie studentów do odbywania praktyk zawodowych. Wskazują również na potrzebę zwiększenia nabywania umiejętności w ramach kompetencji społecznych. Ponadto przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zwrócili uwagę na zbyt krótki okres trwania praktyki.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki przyjęć na studia, kryteria kwalifikacji oraz procedury rekrutacyjne są obiektywne, przejrzyste i selektywne, zapewniają równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji tych efektów oraz ocenę ich adekwatności w zakresie, który odpowiada efektom uczenia się w programie studiów na kierunku.

Opracowany system weryfikacji efektów uczenia się w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników umożliwia monitorowanie postępów w osiąganiu założonych efektów uczenia się oraz ich wiarygodną ocenę, jednak należałoby rozważyć, czy stosowanie testów jako metody sprawdzania osiągnięcia efektów jest w przypadku tak wielu przedmiotów właściwe ze względu na nieskuteczność tej metody w weryfikacji umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Istotny element procesu weryfikacji osiąganych efektów na kierunku stanowi proces dyplomowania, w ramach którego student jest zobligowany napisać pracę licencjacką bądź magisterską oraz zdać egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa powinna kompleksowo zweryfikować umiejętności studenta w zakresie wiedzy, umiejętności oraz częściowo - kompetencji społecznych (aspekty etyczne), w obszarze przeprowadzania badań pierwotnych lub wtórnych, bądź też projektowania praktycznych rozwiązań problemów właściwych z punktu widzenia kierunku i profilu ogólnoakademickiego. Poziom prac jest dobry, jednakże przeprowadzona analiza losowo wybranych prac wskazuje, że nie wszystkie prace dyplomowe zawierają pytania badawcze, hipotezy bądź tezy oraz opisują wykorzystane metody badawcze.

W kwietniu 2019 r. studencki Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej zorganizowali konferencję naukową pt. „Działania w ramach współpracy transgranicznej i międzyregionalnej”. Wynikiem uczestnictwa studentów w konferencjach są publikacje naukowe, jednakże nie podano ich szczegółów.

Rekomenduje się przeprowadzenie korekty minimalnej wartości (określonej procentowo w sylabusach) punktów, które student musi uzyskać, aby otrzymać zaliczenie. Ponadto wprowadzenie na zajęciach językowych grup zróżnicowanych pod względem poziomu zaawansowania (np. w skali Wydziału), byłoby korzystne z punktu widzenia założonych efektów uczenia się. Ponadto rekomenduje się również rozważenie zastąpienia testu jako dominującej obecnie metody oceny postępów w procesie uczenia metodami weryfikacji, które umożliwią pełniejszą ocenę efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz dydaktyczni posiadają duże doświadczenie dydaktyczne oraz dorobek naukowy w analizowanym okresie. Znaczna część z nich wykazała również duże doświadczenie w praktyce gospodarczej. Pracownicy zgodnie z wymogami dla profilu ogólnoakademickiego posiadają liczne publikacje naukowe, z których znaczna liczba została wydana za granicą w języku angielskim. Duża część publikacji jest wysokopunktowana. Pracownicy uczestniczą w programach

międzynarodowych (m.in. Erasmus+) związanych z wymianą kadry naukowej oraz prowadzą badania naukowe. W badanym okresie 16 osób uzyskało stopień naukowy doktora, 8 stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 3 osoby tytuł naukowy profesora, co powoduje, że występuje brak zagrożenia związanego z zapewnieniem rozwoju naukowego pracowników w przyszłości. Kadra zapewnia stabilność w zakresie prowadzenia zajęć i przekazywania swoich doświadczeń naukowych studentom. Jednostka zapewnia wsparcie finansowe dla pracowników prowadzących badania naukowe.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Uniwersytet w Białymstoku posiada stosowną bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć na kierunku. Dotyczy to sal audytoryjnych (auli wykładowych), ćwiczeniowych i laboratoryjnych. Sale te są dostosowane do uczestnictwa w zajęciach osób z niepełnosprawnością. Biblioteka zawiera odpowiednią liczbę woluminów, zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej, które zapewniają prowadzenie zajęć na kierunku. Biblioteka zapewnia również odpowiedni dostęp dla osób z niepełnosprawnością. Dostęp do baz artykułów naukowych, krajowych i zagranicznych jest właściwy. Sprzęt komputerowy jest wymieniany na bieżąco, a oprogramowanie aktualizowane. Infrastruktura dydaktyczna, zasoby biblioteczne, są na bieżąco monitorowane przy zaangażowaniu pracowników i studentów. Uczelnia posiada miejsca parkingowe dla studentów, w tym dla osób z niepełnosprawnością. Posiada również stanowiska dla rowerów. W zakresie działalności naukowej Uczelnia wspiera pracowników przez użyczenie sprzętu komputerowego i oprogramowania specjalistycznego pozwalającego na przeprowadzanie różnego rodzaju analiz statystycznych, ekonometrycznych. Na potrzeby badań naukowych Uczelnia zakupiła dostęp do licznych baz artykułów naukowych, informacji o przedsiębiorstwach, rynkach itp.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uczelnia posiada podpisane umowy o współpracy z wieloma firmami w zakresie organizowania praktyk zawodowych, prowadzenia zajęć przez praktyków oraz wspólnych działań mających na celu przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy. Pracodawcy potwierdzili ścisłą współpracę z Uczelnią, mocno akcentując elastyczność i otwartość Uczelni, jak również zapotrzebowanie na absolwentów, którzy są chętnie zatrudniani.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym daje studentom możliwość przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz właściwego ich przygotowania do rozpoczęcia pracy zawodowej.

Współpraca z otoczeniem widoczna jest na każdym etapie kształcenia i wykazuje duże zaangażowanie zarówno Uczelni, jak i pracodawców, wskazując jak bardzo ważnym elementem jest nauczanie praktyczne. Dzięki powołanej Radzie Konsultacyjnej możliwe jest weryfikowanie współpracy otoczenia społeczno-gospodarczego z Uczelnią. Współpraca ta ma charakter regularnych spotkań, których celem jest doskonalenie efektów uczenia się, wskazywanie kierunków potrzeb rynku pracy oraz konsultowanie losów absolwentów pod kątem właściwego doboru programu studiów. Skład Rady Konsultacyjnej dobrany jest pod kątem potrzeb kierunku, dając możliwość zapoznania się studentów z rynkami zagranicznymi, a współpraca z przedstawicielami m.in. służb celnych, straży granicznej czy służb kontroli skarbowej wpisuje się wprost w realizację programu studiów.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Jednostka czyni realne starania związane z umiędzynarodowieniem kierunku. Pracownicy oraz studenci uczestniczą w wymianie w ramach różnych programów, w szczególności w programie Erasmus+. Posiada szeroki wachlarz przedmiotów w języku angielskim, z którego korzystają studenci obcokrajowcy.

Analiza publikacji naukowych wskazuje, że również w tym zakresie są spełnione wymagania związane z rozwojem naukowym pracowników na arenie międzynarodowej. Pracownicy aktywnie (wystąpienie z referatem) uczestniczyli w badanym okresie w licznych konferencjach, m.in. w Niemczech, na Ukrainie, w Białorusi i Serbii. Realizują również projekty międzynarodowe m.in. w Moskwie i Brisbane.

Przeprowadza się okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące zarówno pracowników, jak i studentów kierunku.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

System wsparcia w procesie uczenia się i osiągania efektów uczenia się jest kompleksowy, dostępny dla wszystkich studentów i skutecznie funkcjonujący. Studenci otrzymują niezbędne wsparcie w ramach realizacji procesu nauczania, m.in. poprzez dostępność nauczycieli akademickich podczas godzin konsultacji i za pośrednictwem poczty elektronicznej. System wsparcia jest dostosowany do potrzeb studentów i umożliwia kształcenie w ścieżkach indywidualnych. Nauczyciele akademicki są życzliwi i otwarci w kontaktach ze studentami. Opinie i potrzeby studentów są traktowane z należytą starannością, poddawane analizie i w zakresie możliwości, realizowane. Opiekunowie pierwszego roku realizują swoje zadania w sposób prawidłowy i są wsparciem dla studentów. Informacje o procesie nauczania studenci otrzymują podczas pierwszych zajęć w danym semestrze. Uczelnia wspiera studentów z niepełnosprawnościami i pomaga im w realizacji procesu nauczania. Pełnomocnicy ds. Osób Niepełnosprawnych należycie wypełniają swoje działania. Biuro Karier jest właściwie przygotowane do pełnienia swojej roli, podejmuje akcje, uczestnicząc w życiu studenckim. Skargi i zażalenia studenci mogą zgłosić bezpośrednio do władz jednostki, za pośrednictwem samorządu studenckiego lub opiekuna roku. Studenci wyrażają się bardzo pozytywnie na temat obsługi administracyjnej. W Jednostce działają koła naukowe i organizacje studenckie zraszające studentów kierunku. Samorząd studencki aktywnie włącza się w działalność Jednostki poprzez czynny udział w posiedzeniach, radach i komisjach oraz prowadzi działalność kulturalną na rzecz studentów. Procedury uwzględniające monitorowanie i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów opierają się na systemie ankietyzacji, która ma rzeczywisty wpływ na działania projakościowe.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacje na temat Jednostki są dostępne publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców. Strona internetowa jest przejrzysta i czytelna dla studentów oraz osób z niepełnosprawnościami, skonstruowana w czterech językach. Zawarte są na niej wszelkie informacje niezbędne studentom oraz pracownikom. Uczelnia prowadzi profile na Facebooku ułatwiając dostęp do bieżących aktualności studentom, którzy bardzo chwalą ten sposób. Na stronie znajduje się link do planów studiów oraz informacje na temat kierunku. Prowadzone strony są aktualne i przejrzyste oraz zawierają najważniejsze informacje dla studenta. Strona przygotowana jest także w wersji anglojęzycznej. Informacje zawarte na stronach internetowych są kompleksowe, łatwe do odnalezienia i zrozumiałe, a dostęp do nich zapewniony jest wszystkim chętnym i nie jest ograniczony wymaganiami sprzętowymi i oprogramowaniem. Na stronie podmiotowej BIP w zakładce

„Studia i studenci” – „Programy studiów” znajdują się wszystkie programy studiów i są ogólnodostępne dla każdego zainteresowanego. Funkcjonuje przejrzysty system ankietyzacji prowadzony po każdym semestrze. Prowadzone jest także monitorowanie dostępności ww. informacji. Zakres przedmiotowy i jakość informacji podlegają ocenom, a ich wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Na kierunku zostały przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w powyższym procesie; również prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział interesariuszy zewnętrznych. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, a także monitorowany jest stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się na podstawie cyklicznie zbieranych danych i informacji. Monitorowanie programu studiów prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na prawie każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Wnioski z analizy programów wykorzystywane są przy jego doskonaleniu. Pozytywne opinie studentów o przedmiocie programu studiów i realizacji samego kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się generalnie pozwalają na przyjęcie wniosku, że działania doskonalące podejmowane przez Jednostkę są odpowiednio skuteczne, choć nie zidentyfikowały ryzyk formalnych wskazanych w kryterium 1. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia.

3. **Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)**

Brak zaleceń naprawczych.

4. **Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej**

II zespół nauk społecznych stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie w Białymstoku umożliwia studentom kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione.

Propozycja oceny programowej: ocena pozytywna.

5. **Rekomendacja przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia wraz z określeniem kategorii i uzasadnieniem (jeśli dotyczy)**